

Grzegorz Piekarz

Sprawozdanie z V Tarnowskich Dni Cecylianських, Tarnów, 14–21 listopada 2015 r.

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 21/2(46), 482-486

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kończył wspólny, z publicznością, śpiew pieśni Feliksa Nowowiejskiego *Matko Piekarska*.

II Kongres Muzyki Liturgicznej z pewnością był ważny nie tylko dla archidiecezji katowickiej, lecz także był znaczącym wydarzeniem kulturalnym w wymiarze ogólnopolskim, za czym przemawiają choćby sylwetki prelegentów i występujące chóry. Ponadto trzeba zauważyć, że Kongres nie był wyłącznie wydarzeniem kulturalnym, ale i naukowym, a także duchowym. Chociaż wydarzenie miało silne inklinacje kościelne, to cieszył się zainteresowaniem również osób świeckich. Należy pamiętać, że to Kościół katolicki był od zawsze jednym z największych mecenasów sztuki. Oby owoce odbytego II Kongresu Muzyki Liturgicznej Archidiecezji Katowickiej były obfitsze niż spodziewają się tego organizatorzy.

Bolesław Artur Düllek

Sprawozdanie z V Tarnowskich Dni Cecylianckich

(Tarnów, 14–21 listopada 2015 r.)

W Tarnowie w dniach od 14 do 21 listopada 2015 r. odbyły się V Tarnowskie Dni Cecylianckie organizowane przez Wydział Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie przy współpracy z Zespołem Szkół Muzycznych w Tarnowie, Diecezjalnym Studium Organistowskim w Tarnowie, Chłopięcym Chórem Katedralnym *Pueri Cantores Tarnovienses*, Duszpasterstwem Środowisk Twórczych oraz Bazyliką Katedralną w Tarnowie. Dni te odbywały się już po raz piąty ku uczczeniu św. Cecylii — patronki muzyki kościelnej, której liturgiczne wspomnienie przypada 22 listopada. Patronat nad wszystkimi wydarzeniami artystycznymi odbywającymi się w ramach V Tarnowskich Dni Cecylianckich objął Biskup Tarnowski Andrzej Jez.

Pierwszym wydarzeniem artystycznym jubileuszowych obchodów był recital organowy studentów Akademii Muzycznej w Krakowie, a równocześnie absolwentów Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie: Kamila Dżalaka i Krzysztofa Musiała. Pierwszy z nich kształci się obecnie w klasie organów prof. dra hab. Dariusza Bąkowskiego-Koisa — prorektora Akademii Muzycznej w Krakowie, a drugi w klasie prof. dra hab. Andrzeja Białki. Recital odbył się w sali organowej Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie 14 listopada o godzinie 11.30. Młodzież Studium o tej godzinie była zwolniona z wykładów, by mogła posłuchać koncertu, który był recitalem „otwartym” dla melomanów także spoza środowiska szkolnego. Przy szczelnie wypełnionej sali wykonawcy zaprezentowali

bachowski program. W interpretacji Kamila Dżalaka usłyszeliśmy: *Schmücke dich, o liebe Seele* (BWV 654), *Jesus Christus, unser Heiland* (BWV 688) oraz *Passacaglia* (BWV 582). Jako drugi wystąpił Krzysztof Musiał z następującym programem: *Preludium e-moll* (BWV 548/I), trzy opracowania chorału *Nun komm der Heiden Heiland* (BWV 659, BWV 660 i BWV 661), *Jesus Christus, unser Heiland* (BWV 666) oraz *Fuga e-moll* (BWV 548/I). Słowo wprowadzające do koncertu wygłosił autor niniejszego sprawozdania. Obaj wykonawcy mimo młodego wieku są niezwykle utalentowanymi młodymi wirtuozami gry organowej, o czym świadczą ich osiągnięcia w krajowych konkursach organowych.

W tym samym dniu o godz. 14.30 miała miejsce, też w sali organowej Studium, audycja organowa, tym razem w wykonaniu uczniów Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie. Swoje krótkie programy zaprezentowali: Dominika Grabeus z IV roku (z klasy organów piszącego te słowa), Kinga Szalecka z roku II, Hanna Zemanek z roku IV i Paweł Nowak z roku III (wszyscy z klasy mgra Wiesława Kaczora) oraz Paweł Grabczyński (z klasy organów mgra Wojciecha Szczerby). Całość koncertu poprowadził mgr Wiesław Kaczor.

W niedzielę, 15 listopada, w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie miała miejsce także audycja organowa w wykonaniu Marcina Kucharczyka, ucznia z Zespołu Szkół Muzycznych w Tarnowie, który jest także absolwentem tarnowskiego Studium (I stopień w 2013 r. i II stopień w 2015 r.). Obecnie kształci się w klasie organów mgra Wiesława Kaczora. Słowo do koncertu przygotował pedagog ucznia.

Jednym z ważniejszych wydarzeń Dni Cecyliańskich były warsztaty organowe, które odbyły się w budynku Studium w środę 18 listopada. Warsztaty miał poprowadzić dr hab. Jarosław Wróblewski z Uniwersytetu Muzycznego im. F. Chopina z Warszawy. Jednak z powodów rodzinnych nie mógł przybyć do Tarnowa. Zgodził się go zastąpić prof. dr hab. Andrzej Białko z Akademii Muzycznej w Krakowie. Warsztaty rozpoczęły się o godz. 10.00 i trwały do godz. 15.30 z godzinna przerwą o 13.00. Profesor nim przeszedł do zajęć praktycznych, z uczestnikami kursu zrobił wprowadzenie teoretyczne, w którym skupił się na muzyce francuskiego baroku. Główny akcent położył na osobę i muzykę Louisa Couperina (1626–1661). Następnie chętni spośród uczestników warsztatów mogli usiąść przy kontuarze organów firmy *Jemlich* i popracować nad swoim programem organowym pod okiem prof. Białki. Tym, którym brakło odwagi mogli posłuchać zarówno prezentacji młodych adeptów sztuki organowej, jak i uwag prowadzącego warsztaty.

O godz. 16.00 prof. A. Białko sam zasiadł do organów w sali tarnowskiego Studium, by wykonać recital organowy. Na program koncertu złożyło się kilka manualowych utworów L. Couperina oraz utwory J.S. Bacha: *Preludium i fuga G-dur*, *Sonata triowa G-dur*, *Fantazja G-dur*, a na bis artysta wykonał ostatni *Contrapun-*

ctus XVI. Niesamowite wrażenie zrobił na młodych słuchaczach niedokończony i przerwany przez śmierć ostatni motyw tego utworu.

W czwartek — 19 listopada — odbył się jubileuszowy V Ogólnopolski Konkurs Organowy Uczniów Diecezjalnych Studium Organistowskich. Na konkurs zgłosiło się 10 uczestników (ostatecznie wystąpiło 9 osób) z czterech ośrodków w Polsce. Byli to: Maciej Albert i Mikołaj Szczęsny (DIMK Opole), Adam Krzysztof Knapik (ASO Katowice), Szymon Thiesler (DSO Bydgoszcz) oraz Paweł Grabczyński, Dominika Grabeus, Paweł Nowak, Kinga Dominika Szalecka, Aksel Tulicki, Hanna Ewelina Zemanek (wszyscy z DSO Tarnów). Przesłuchania konkursowe rozpoczęły się o godzinie 10.00 w sali organowej Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie. Przewodniczącym jury konkursu był prof. Andrzej Białko z Krakowa, a członkami: mgr Anna Szczędzina z Opola, mgr Adam Rusinek z Bydgoszczy oraz autor niniejszego sprawozdania. Ogłoszenie wyników było zaplanowane tego samego dnia dopiero wieczorem — po koncercie muzyki chóralnej i organowej w wykonaniu Chłopięcego Chóru Katedralnego *Pueri Cantores Tarnovienses* (pod dyrekcją piszącego te słowa) oraz organisty katedralnego, mgra Sławomira Barszcza. Chór zaprezentował muzykę renesansu, baroku i współczesną: *Christus factus est* — graduał, Alessandro Scarlatti (1660–1725) — *Exultate Deo*, Wacława z Szamotuł (1524–1560) — *Ego sum pastor bonus*, Mikołaja Gomółki (1535–1591) — *Nieście chwałę mocarze* (Ps 29), Józefa Świdra (1930–2014) — *Moja Piosnka* i Tadeusza Szeligowskiego (1886–1963) — *Angeli słodko śpiewali*. W wykonaniu organisty katedralnego usłyszeliśmy Siegfrida Karg Elerta — *O du Liebe, meiner Liebe* oraz Charlesa Tournemire — *Chorał allelujacyjny* nr 1.

Po koncercie nastąpił przez wielu długo wyczekiwany werdykt jury, które postanowiło przyznać następujące nagrody: I miejsce *ex aequo* dla Mikołaja Szczęsnego z Opola (klasy organów mgr Anny Szczędziny) oraz Pawła Grabczyńskiego z Tarnowa (klasa organów mgr. Wojciecha Szczerby); II miejsce dla Kingi Szaleckiej z Tarnowa (klasy organów mgr. Wiesława Kaczora); III miejsce *ex aequo* dla Macieja Alberta z Opola (klasy organów mgr. Anny Szczędziny) oraz Pawła Nowaka z Tarnowa (klasy organów mgr Wiesława Kaczora) oraz wyróżnienie dla Hanny Zemanek z Tarnowa (klasy organów mgr. W. Kaczora). Poziom konkursu według jurorów był bardzo wysoki.

21 listopada, a więc w przeddzień liturgicznego wspomnienia św. Cecylii, odbyły się dwie ważne uroczystości. Pierwsza miała miejsce w kościele akademickim pw. św. Józefa w Tarnowie, gdzie zebrała się cała społeczność Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie, a więc pedagodzy, uczniowie, a także liczne grono organistów z diecezji tarnowskiej — absolwentów Studium. O godz. 10.00 rozpoczęła się uroczysta Msza św. dziękczynna w 50 rocznicę powstania Diecezjalnego Studium Organistowskiego. Mszy św. przewodniczył i homilię wygłosił ks. bp Andrzej Jeż. Śpiewy liturgiczne wykonał Chór Diecezjalnego Studium Orga-

nistowskiego w Tarnowie przygotowany przez ks. prof. Andrzeja Zająca. Program śpiewów był następujący: na wejście: *Cantantibus organis* (A. Chlondowski), *ordinarium missae: Msza Jubileuszowa* (ks. K. Pasionek), śpiew przed Ewangelią: *Alleluja* (J. Gładysz), aklamacja modlitwy powszechnej: „Wysłuchaj nas, Panie” (W. Menschick), śpiew na przygotowanie darów: *Cecylio Panno śpiewna*, śpiew na komunię: *Ave verum* (W.A. Mozart), muzyka organowa: *Canzonetta in G* (D. Buxtehude, BuxWV 170), śpiew na uwielbienie: *Te Deum* (S. Stuligrosza) i śpiew na rozesłanie: *Pod Twą obronę*. Przy organach zasiadł organista katedralny i pedagog DSO w Tarnowie mgr Sławomir Barszcz, a chórem dyrygowali uczniowie IV roku Studium pod opieką ks. prof. Andrzeja Zająca. We Mszy św. uczestniczyła także najbliższa rodzina śp. ks. Kazimierza Pasionka — założyciela i przez 40 lat dyrektora DSO w Tarnowie.

Bezpośrednio po Mszy św. wszyscy zebrani przeszli do sali organowej Studium, gdzie odbyła się uroczystość nadania imienia ks. Kazimierza Pasionka Diecezjalnemu Studium Organistowskiemu w Tarnowie. Wszystkich zebranych przywitał wicedyrektor Studium, ks. mgr lic. Stefan Król. Następnie oddał głos ks. prof. dr. hab. Andrzejowi Zającowi, który przedstawił wykład zatytułowany *Diecezjalne Studium Organistowskie w Tarnowie. Historia i współczesność (1965–2004)*. Po nim zabrał głos dyrektor Studium (piszący niniejsze sprawozdanie), który przedstawił *Sprawozdanie z działalności Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie za okres IX 2005 – VIII 2015*. Następnie głos zabrał ks. bp Andrzej Jeż, który podziękował za wygłoszone referaty i za całą dotychczasową działalność DSO, życząc dalszych osiągnięć artystycznych i pedagogicznych. Następnie odczytał dekret nadający Diecezjalnemu Studium Organistowskiemu w Tarnowie imię ks. Kazimierza Pasionka, po czym nastąpiła modlitwa błogosławieństwa społeczności szkolnej i tablicy z popiersiem ks. K. Pasionka umieszczona w centralnym miejscu w holu Studium. Po modlitwie ks. bp Jeż wraz z siostrą ks. Pasionka — Anielą Pasionek udali się pod pamiątkową tablicę w celu jej odsłonięcia. W tym momencie chór Studium wykonał *Canticorum jubilo* G.F. Händla). Ostatnim punktem uroczystości był krótki recital organowy w sali organowej w wykonaniu pedagogów Studium. W interpretacji mgra Sławomira Barszcza usłyszeliśmy D. Buxtehudego *Preludium i fuga g-moll*, w interpretacji autora tego sprawozdania chorał *Nun komm der Heiden Heiland* J.S. Bacha oraz w interpretacji mgra Wojciecha Szczerby *Te Deum* M. Regera. Następnie wszyscy uczestnicy uroczystości zebrali się przed budynkiem Studium na wspólne zdjęcia. Po nim był już czas na posiłek dla wszystkich uczestników uroczystości, który przygotowała firma państwa Staszczyków. W uroczystościach wzięło udział prawie 200 osób; to cieszy, że w 10 lat po śmierci nowego patrona DSO w Tarnowie tak wielu jest tych, którzy nie zapomnieli o wspaniałym kompozytorze, dyrygencie, wychowawcy i kapłanie, jakim był ks. prałat Kazimierz Pasionek.

V Tarnowskie Dni Cecylikańskie przeszły do historii. W tym miejscu trzeba wspomnieć i wyrazić swoją wdzięczność tym wszystkim, którzy przyczynili się do

zorganizowania i sprawnego przebiegu niniejszego wydarzenia. W pierwszej kolejności słowa wdzięczności należą się ks. bp. ordynariuszowi Andrzejowi Jeżowi za objęcie swoim patronatem tego wydarzenia. Słowa wdzięczności należą się także instytucjom, które współpracowały z Wydziałem Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie, a mianowicie Zespołowi Szkół Muzycznych w Tarnowie, Bazylice Katedralnej w Tarnowie, Diecezjalnemu Studium Organistowskiemu w Tarnowie oraz Chłopcemu Chórowi Katedralnemu *Pueri Cantores Tarnovienses*.

W sposób szczególny słowa wdzięczności należą się pedagogom naszego Studium: mgr. Sławomirowi Barszczowi, mgr. Wiesławowi Kaczorowi oraz mgr. Wojciechowi Szczerbie, którzy wraz z piszącym te słowa stanowili Komitet Organizacyjny wszystkich wydarzeń odbywających w ramach Dni Cecyliańskich — za ich inspiracje i nowe pomysły, ofiarność, zapał i wspaniały przykład zatroskania o poziom muzyki sakralnej w naszej diecezji dawany młodym adeptom sztuki organowej.

Wszystkim, w miarę ich zaangażowania w organizację V Tarnowskich Dni Cecyliańskich, niech Pan Bóg po trzykroć wynagrodzi!

Ks. Grzegorz Piekarczyk

Recenzje i omówienia nadesłanych książek

LITURGIKA

JAROSŁAW A. SUPERSONA SAC, *Ołtarz, krzyż i kierunek zanoszonych modlitw*, Kraków: Wydawnictwo „Homo Dei” 2014, ss. 139, ISBN 978-83-64451-27-0.

Tematyka książki ks. dra Jarosława A. Supersona SAC — liturgisty w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie — stanowi analizę przestrzeni liturgicznej i w zamiarze autora powinna przyczynić się do lepszego zrozumienia przez wiernych zmian wprowadzonych w kościele po *Vaticanum II* (por. s. 10).

Przestrzeń liturgiczna, w której sprawuje się święte misteria chrześcijańskiej liturgii, przynajmniej z kilku względów jest rzeczywistością niezwykłą. Na taki jej obraz składa się bowiem wiele czynników. Przede wszystkim chrześcijańska świątynia — kościół, jest miejscem, w którym gromadzi się Lud Boży i urzeczywistnia się Mistyczne Ciało Jezusa Chrystusa. Katolicka teologia liturgii zwraca uwagę, że w tej przestrzeni dokonuje się uświęcenie wiernych, a ona sama jawi się jako świadek obecności Chrystusa wśród swoich. Ponadto sakralna przestrzeń chrześcijan jest znakiem i obrazem pielgrzymującego Ludu Bożego (por. B. Nadolski, *Leksykon liturgii*, Poznań 2006, s. 1246–1248). Taka teologia sprawiła, że w historii Kościoła różni pisarze wzbogacali tę definicję jeszcze bardziej wysublimowanymi określeniami. Np. patriarcha Konstantynopola German I († 733) określał świątynię chrześ-